

**Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна
академія ім. Тараса Шевченка**

**Громадська організація
«Волинські культурні ініціативи»**

ISSN 2311-262X

**КРЕМЕНЕЦЬКІ
КОМПАРАТИВНІ
СТУДІЇ**

ВИПУСК XII

2023

Кременецькі компаративні студії: [науковий часопис / ред.: Д. Чик, О. Пасічник].
2023. Вип. XII. 172 с.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Денис Чик, д. філол. н., професор, професор кафедри іноземних мов і методик їх навчання Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка (головний редактор, науковий редактор);

Олена Пасічник, к. філол. н., доцент, доцент кафедри української мови і літератури та методики їх навчання Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка (заступник головного редактора, відповідальний редактор);

Тетяна Семенін, к. філол. н., доцент, доцент кафедри іноземних мов і методик їх навчання Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка;

Ольга Чик, к. філол. н., доцент, вчитель німецької мови Кременецького академічного ліцею імені У. Самчука Кременецької міської ради Тернопільської області;

Анатолій Янков, к. філол. н., доцент, доцент кафедри іноземних мов і методик їх навчання Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка;

Наталія Янусь, к. філол. н., доцент, викладач кафедри іноземних мов і методик їх навчання Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка;

Надія Данік, асистент кафедри іноземних мов і методик їх навчання Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка;

Ольга Собчук, асистент кафедри іноземних мов і методик їх навчання Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка (технічний редактор);

Наталія Колодійчук, секретар кафедри іноземних мов і методик їх навчання Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка (відповідальний секретар).

РЕДАКЦІЙНА РАДА

Кшиштоф Вечорек, д. філософ. н., професор, завідувач кафедри логіки і методології мови (Сілезький університет в Катовіцах, Республіка Польща);

Сільвестрас Гайжюнас, д. гуманітарних н., доцент (Балтоскандинавська академія, м. Паневежіс, Литовська республіка);

Олександр Глотов, д. філол. н., професор, професор кафедри іноземних мов і методик їх навчання (Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка, Україна);

Вікторія Зарва, д. філол. н., професор, професор кафедри української та зарубіжної літератури і порівняльного літературознавства (Бердянський державний педагогічний університет, Україна);

Іван Зиморя, д. філол. н., професор, завідувач кафедри теорії та практики перекладу (Ужгородський національний університет, Україна);

Ольга Куца, д. філол. н., професор, професор кафедри теорії і методики української та світової літератури (Тернопільський національний педагогічний університет ім. Володимира Гнатюка, Україна);

Ігор Лімборський, д. філол. н., професор, завідувач кафедри теорії і практики перекладу та іноземних мов (Східноєвропейський університет імені Рауфа Аблязова, м. Черкаси, Україна);

Борис Шалагінов, д. філол. н., професор, професор кафедри літературознавства (Національний університет «Києво-Могилянська академія», Україна).

Часопис індексується у міжнародній наукометричній базі **Index Copernicus International**.

Адреса редакції: вул. Ліцейна, 1, каб. 55, м. Кременець, Тернопільська область, Україна, 47003.

Сайт часопису: www.kremenets-comparative-studies.webnode.com.ua

E-mail: comparative_studies@ukr.net

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ**ПОРІВНЯЛЬНОГО ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА**

Т.В. Дзись, Г.С. Дзись, Н.Т. Дзись, А.П. Катериняк
ЖАНРОВІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЗОВОЇ МІНІАТЮРИ.....6

Т.В. Ліхтей
ПОЕТИЧНА ВІЗІЯ ЯНКА КРАЛЯ КРИЗЬ ПРИЗМУ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МИСТЕЦЬКОЇ ЕЛІТИ.....14

В.А. Мелешко, Н.І. Козороз
МИКОЛА ДМИТРІЄВ І ПАНАС МИРНИЙ: СПІВПРАЦЯ НА НАЦІОНАЛЬНОМУ ҐРУНТІ.....25

Aygun Huseynova
FEMALE BEAUTY IN FICTION: JUNG CHANG'S *WILD SWANS* AND ARTHUR GOLDEN'S *MEMOIRS OF A GEISHA*.....36

Agnieszka Trzeźniewska-Nowak
DYSKRETNY REŻYSER KONTRA LIDER KAZIMIERSKIEJ CYGANERII, CZYLI NADWIŚLAŃSKIE MIASTECZKO WIDZIANE OZCZAMI KAROLA SICIŃSKIEGO I TADEUSZA PRUSZKOWSKIEGO.....48

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ**ЗАГАЛЬНОГО ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА**

О.В. Васишин, Р.О. Дубровський
СТОЛИЧНИЙ ПЕРІОД ЖИТТЯ І ТВОРЧОСТІ Б. ХАРЧУКА В ЕПІСТОЛЯРНІЙ СПАДЩИНІ.....57

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ПОРІВНЯЛЬНОГО ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА

kkc

Т.В. Дзись, Г.С. Дзись,
Н.Т. Дзись, А.П. Катериняк

ЖАНРОВІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЗОВОЇ МІНІАТЮРИ

Будучи максимально пристосованим до втілення різних новаторських експериментів, жанр короткої прози сьогодні стає улюбленим у представників різних національних літератур. Сучасна прозова мініатюра переживає своє друге народження: вона піднялася на новий рівень і структурно-типологічний, і ідейно-естетичний. А отже, цілком закономірно, що її різні аспекти (генеза жанру, його еволюція, жанрова специфіка, поетика) привертають до себе увагу дослідників літератури з метою подальшого аналізу та пояснення.

У літературних дослідженнях ХХ ст. уже існують деякі напрацювання у царині теорії жанру малих форм. Так, за розвитком української прозової мініатюри уважно стежили І. Денисюк, В. Фашенко, Т. Заморій, хоча в їхніх працях мініатюра розглядалась як різновид оповідання. С. Аверінцев та М. Балашов вивчали витоки жанру прозової мініатюри та її розвиток у світовій літературі. Важливим підґрунтям для вивчення жанру прозової мініатюри стала дисертація О. Гінди, яка, систематизувавши поодинокі розвідки українських та російських учених, досліджувала становлення та функціонування жанру прозової мініатюри у східнослов'янських літературах. В поле зору дослідниці входили також проблеми специфіки поетики жанру прозової мініатюри у східнослов'янських літературах, аналіз причин його «витривалості» і життєздатності. На початку нового тисячоліття швейцарський письменник і дослідник П. Мозер визначає зародження, ознаки і межі *нанотексту* – нової літературної форми, яка знаходиться між хайкою та новелою. Приблизно тоді ж виходять у світ дослідження Р. Бертрана та К. Каваллеро, присвячені вивченню особливостей поетики французької прозової мініатюри, зокрема, її художньо-естетичної природи.

Опираючись на вищезгадані теоретичні дослідження вітчизняних

та світових науковців та залучивши до аналізу власне літературний матеріал (прозові мініатюри Х. Л. Борхеса, Ф. Делерма, І. Зіедониса), спробуємо дослідити деякі основні поетологічні особливості сучасної прозової мініатюри. Головним предметом нашого зацікавлення в цій статті стануть філософсько-естетичні компоненти та психологізм малих жанрових форм, а також художні особливості відтворення світочуття та способи авторського самовираження.

Відомо, що «внаслідок особливої уваги письменника до універсальних аспектів буття, світобудови, сенсу людського життя його літературні твори набувають філософської наповненості» [6, с. 708]. Прозова мініатюра як твір невеликий за обсягом (від кількох рядків до кількох сторінок) згідно дефініції О. Гінди «передбачає насамперед максимальну концентрацію життєвого матеріалу і морально-філософську наповненість змісту» [1, с. 111]. Про наскрізну філософічність притаманну прозовій мініатюрі писав також І. Денисюк.

Автори мініатюр з різних національних літератур вдаються до вічних філософських питань, як то пошуки щастя чи істини, сенсу людського буття чи гармонії з природою та своїм внутрішнім світом. Сучасний французький письменник Ф. Делерм, будуючи свій художній світ, використовує два основні компоненти, які несуть у собі філософську значимість: пошуки щастя через повернення в дитинство та прагнення розкласти повсякденну реальність на маленькі шматочки, щоби з них здобути квінтесенцію. Митець відкриває нові джерела натхнення у буденночуттєвому сприйнятті світу. За допомогою використання зорових, нюхових, смакових, тактильних вражень та асоціацій автор відводить читача від безконечної марноти, даруючи йому світ легкого і світлого смутку та вміння бути щасливим. Естетика Делерма дуже схожа на естетику Пруста: реальність та щастя – ось її основи [8, с. 251]. Як пише французький дослідник творчості Делерма К. Каваллеро, «автор <...> не приховує свого потягу розгадати глибини буденного, в якому криється те, що він відверто називає «щастям» [11, р. 145]. Змальовуючи по-домашньому затишні сцени із повсякденного життя, митцеві образки-спогади із «раю дитинства», письменник не перестає запрошувати читача розділити його мистецтво жити у повній гармонії та невимушеності, якомога далі від міського стресу та небезпечної пастки світських умовностей. [11, р. 145–146]. Тип мислення Делерма містить в собі деякі елементи філософії епікурейців, зокрема намагання призупинити, упіймати, дегустувати швидкоплинну мить [11, р. 145]. Молодий швейцарський дослідник Р. Бертран зараховує Делерма до неформального літературного напрямку, який він називає терміном «позитивний мінімалізм».

Латиноамериканський письменник Хорхе Луїс Борхес у своїх прозових мініатюрах представляє екзистенційний тип мислення. Дослідник

життя та творчості Борхеса В. Тейтельбойм детально аналізує вплив різних філософських ідей на світобачення письменника. Учений підкреслює, що у філософському сенсі Борхес проголосив себе ідеалістом. «Спочатку було слово. Думка передує світові, який є складним творінням духа, чия божественна природа Творця, деміурга, універсальної душі, активного начала всесвіту дає змогу художникові чи мислителю заперечувати існування реальності» [9, с. 108]. У своїх філософських поглядах Борхес наслідує Шопенгауера, його метафізику волі та уяви та «думку про відносність смерті і вічний колообіг життя (екстраполяція цього поняття на простір приводить до ідеї лабіринту)» [9, с. 109]. Спорідненими із метафізикою Шопенгауера є також борхесівське «інше Я», або «двійник, що живе у дзеркалах і всередині самої людини» а також «ідеї скасованого часу та трансцендентальної по відношенню до індивіда волі» [9, с. 109–110]. Іншим визначальним фактором у творенні системи філософських понять Борхеса була ідея вічного повернення Ніцше. «Зорі і люди описують параболи і, повертаючись, проходять через ті самі точки, щоб вилитися у міфі як квінтесенція деперсоналізованої людини» [9, с. 110] Прикладом цієї ідеї є уявлення Борхеса про людину як про істоту, яка безповоротно заблукала у всесвіті (Критський лабіринт). Однак найбільший вплив на творчість латиноамериканського письменника мав філософ-ідеаліст Берклі, «для якого дійсність не існує взагалі, а якщо вона б і існувала, то була б лише думкою» [9, с. 110]. Але така беркліанська концепція порушила єдність борхесіанського світовідчуження. Митець почував себе чужим у навколишньому світі. Саме тому він замикається у бібліотеках.

Короткій прозі Борхеса притаманна також міфологічність: письменник воліє мати справу із міфологізованими фактами та персонажами, як то «Вавілонська бібліотека» чи «Дон Кіхот». «Він віртуозно використовує те, що було написано іншими декілька тисячоліть, століть чи десятиліть тому. Блукає в своє задоволення по Біблії. А окрім того, модернізує забуті тексти чи твори. Взагалі невідомі пересічному сучасному читачу. Його світогляд відрізняється космополітичністю та інтегральністю» [9, с. 330–331]. Увагу Борхеса привертають перш за все питання про реальність та нереальність матерії, про непізнаваність особистості, про приховані таємниці. Звідси схильність до фантазії, до винайдення нової реальності.

Мініатюри латиського митця Імантеса Зіедониса, які сам письменник іменує «епіфаніями», проникнуті пошуками істини, «самої суті речей» [4, с. 140]. «Лише особистість має можливість виховувати особистість в іншій людині, – говорить І. Зіедонис, – лише багатий на особистості колектив може бути представником народу, лише він може говорити від імені народу. Саме тому мене цікавить, де той початок, де те середо-

вище, якою є механіка, що народжує мислителя, поета, стрілка» [4, с. 140] На написання епіфаній, «маленьких імпульсів, маленьких сполохів, світло яких особливо яскраво висвітлює деякі миті життя», і які часом «можуть здаватися суперечливими» [4, с. 3] письменника надихнула «світла, оптимістична ритміка латиських народних пісень та сьогоденні складні, навіть кібернетичні пошуки синхронізації та гармонії» [4, с. 3]. Мислення Зіедониса інтуїтивно-чутливе. У своїх філософських пошуках початку, коренів письменник спускається до найнезвіданіших глибин. Його філософія просякнута проблемами високої моралі, сповнена оптимізму та гуманізму. Роздумуючи над земним призначенням людини, письменник змальовує різні миті людського життя від народження до перенародження. У своїх філософських рефлексіях він часто вдається до теми самоборотьби та самовдосконалення. Епіфанії Зіедониса завжди містять у собі більше значення ніж написано, їм притаманна насиченість і точність думки: вони афористичні та глибоко філософічні.

Жанр прозової мініатюри значною мірою сприяв поглибленню психологізму в літературі. Автори сучасних прозових мініатюр часто вдаються до зображення переживання як «певного духовно-психічного компоненту», і воно «дає змогу глибше осягнути таїну людської душі, спробувати збагнути її закони» [5, с. 117, 116]. Український дослідник Ю. Кузнецов зазначає: «Переживання <...> стає тим джерелом, що живить художній конфлікт і визначає настроєву композицію та своєрідний внутрішній сюжет твору. Це певний імпресіоністичний малюнок як індивідуальної психіки, так і соціально-психологічної атмосфери суспільства, його настроїв, ідей в той чи той історичний момент» [5, с. 117]. Згідно спостережень Ю. Кузнецова, потік переживань, «взаємозв'язаних настроїв і станів особистості» передається через три сфери: чуттєву, раціональну та вольову. В залежності від того, зображення якої сфери переважає, вчений визначає «три основні підходи до змалювання внутрішнього світу героя – через потік світосприйняття (почуття), потік свідомості (думки) і потік мовлення (а також рухи, дії та вчинки героїв)» [5, с. 117].

Художнє пізнання внутрішнього світу делермівських персонажів здійснюється здебільшого через потік світосприйняття. Використовуючи широкий спектр чуттєвих вражень (зорових, смакових, нюхових) у змалюванні простих буденних дрібниць, Ф. Делерм намагається розібратися у складній системі цінностей внутрішнього світу особистості. У цьому зв'язку К. Каваллеро у статті «Онтологія повсякденного» слушно зауважує: «Ситуації із повсякденного життя, змалювані Делермом, навіюють якусь задушевність, особливо в тих місцях, де вони найбільше зворушують оповідача-персонажа, який є справжньою посередницькою інстанцією в тексті. Ці вибрані уривки екзистенції змодельовані великою мірою «принципом інтеріоризації», <...> завдяки якому художній текст здобу-

ває можливість передавати психічне життя, думки та переживання віртуальних істот, якими є персонажі. Якесь просте відчуття, випадковий погляд, якийсь запах – і перед нами з'являються далекі спогади, найпотаємніші думки особистості. До цієї задушевності долучається особливо важлива співучасть читача, якого Делерм мимоволі робить ексклюзивним свідком наведеної сцени» [11, р. 146]. К. Каваллеро звертає увагу на постійно присутнє у письменника взаємопроникнення дій і предметів із зовнішнього світу та глибоко суб'єктивного внутрішнього світу спогадів. Починаючи із зображення незначних дріб'язків повсякденного життя крізь призму ніби випадкового призупинення часу, оповідь переходить у парадигму неясного спогаду, і тут вже важко не проводити аналогії з відомими прустівськими дослідженнями щодо мимовільної пам'яті, навіть, якщо дальність та масштаб делермівських ретроспекцій є зовсім іншими [11, р. 147].

Прозова мініатюра І. Зіедониса у порівнянні з творами Делерма виявляється більш близькою до потоку свідомості. Особливо яскраво у ній зафіксовані такі складові компоненти цього явища, як елементи інтуїтивно-підсвідомої активності. Мініатюри-прозріння Зіедониса ґрунтуються на внутрішньому монолозі, на «пісні однієї душі» [3, с. 265]. Форма їх викладу ритмічна: сюжет складають не події, а імпульси, інтуїтивні осяяння, «ритми людської думки», її «припливи та відпливи» [3, с. 166]. Мислення латиського письменника асоціативне, переривчасте, ритмічне. Такий потік хвиль та імпульсів думок відображається і на зовнішній формі його творів: автор використовує незвичний порядок слів, контамінацію, переривання фраз, чергування довгих та коротких фраз тощо:

«... Обійти кругом... Це все одно – обійти кругом квітки, чи обійти кругом моря. Квітка така ж велика, як море. Не бігти прямо в море, не брести в квітку, не лізти в чужу душу, але йти близько поряд, обійти кругом, залишитися поруч. Вдень море повне світла, його йому дає небо. Вночі море повне тепла, його йому дає день» [4, с. 13].

Така викладова форма, – зазначає І. Денисюк, маючи на увазі потік свідомості, – «виявилася догідною для художнього показу пошуків сенсу буття, поглиблення філософічності літератури» [3, с. 165]. Але поряд з тим філософські мініатюри Зіедониса не є чистою формою потоку свідомості. Сьогодні в літературознавстві з'являються дослідження, в яких вчені розглядають епіфанію як окрему складну форму психологізму: «епіфанія є найперше осяянням, а отже, стосується досвіду ментального» [7, с. 26]. «Те, що довірено епіфаніям, вельми виразно належить мисленевому просторові, часто стикаючися з викликом не просто «вираження невиражального», але й із потребою відповіді на питання, чи воно доцільне, чи є потреба пошуку можливості його передати, висловити». [7, с. 27]. Богдана Матіяш називає епіфанії сюжетом, «що найбільше захоп-

лює, бо й сам народжується із захоплення» [7, 26].

Всепоглинаючий інтерес до внутрішніх можливостей психіки при-
таманний також борхесівським мініатюрам. У них знаходимо і тему спі-
ритуалізації кохання, і самостояння людського «я» перед спокусами
складного та підступного світу, і зацікавлення сновидіннями, і відтво-
рення власних фантазій. Така різноманітність душевних порухів є виявом
екзистенціальної проблематики у творчості Борхеса. Його літературному
герою переважно властива складність задуму та неоднозначність. Він
завжди переповнений сумнівами, оскільки сам Борхес знаходиться у по-
стійному конфлікті з навколишнім світом та самим собою. «Ніхто і ніщо
не може позбавити його від внутрішнього розладу, від вічних роздумів,
якими відзначена вся його творчість ...» [9, с. 64]. Створюючи свою фан-
тастичну літературу, латиноамериканський письменник намагається пі-
знати реальність. Досліджуючи загадку Борхеса, В. Тейтельбойм зазна-
чає: «Борхес – реаліст фантастичного. Або фантаст реального. Ця подвій-
ність відкладає відбиток на все його життя, одвічне бажання переходити з
одного боку дзеркала на інший його бік, здатність бути відразу і водою, і
сушею і стан постійної готовності порушувати установлені межі <...> –
все це складові його літературної концепції» [9, с. 351].

Важливою рисою малої прози Борхеса є сповідальність, присут-
ність якої у малих формах, як принагідно зауважував у своїх розвідках
Ю. Кузнецов, пояснюється посиленою увагою до екзистенціальних про-
блем [5, с. 118]. Так критики називають творчість Борхеса його «концен-
трованим психологічним портретом», «відображенням його мозку» [9,
с. 361].

За оповіданнями Борхеса уважний читач упізнає самого митця.
Хоча письменник не виступає у чисто сповідальному жанрі: він ховається
за посталями своїх героїв, таких як Хуан Дальманн із мініатюри «Пів-
день», чи Хорхе де Бургос із «Імені Рози», чи Еудоро Асеведо з «Утопії
стомленої людини».

Із розвитком жанру прозової мініатюри кінця ХХ – початку ХХІ
ст. пов'язані подальша видозміна та ускладнення художніх особливостей
світочуття й авторської позиції. В одних випадках спостерігається тенде-
нція до ліричності та імпресіоністичності для вираження чуттєво-
асоціативного ставлення до зображуваної дійсності та її ліричного осво-
єння (прозові мініатюри Ф. Делерма). На перший план тут виступає пе-
реживання, що визначає *настровеу композицію* твору. Відтворення таких
переживань автор досягає головним чином через чуттєві враження, як то
зорові, смакові, нюхові асоціації. Наприклад, у своїх мініатюрах «Пер-
ший ковток пива», «Дух яблук», «Теплий рогалик надворі», «За ожиною»
Ф. Делерм, згадуючи світ дитинства, описує «маленькі радощі життя»
через потік почуттів, зокрема, на рівні смакових та нюхових відчуттів.

Усі образи, які створює Делерм, є лише символами його внутрішніх переживань. Так у мініатюрі «Дух яблук» враження від запаху яблук передають одну із основних ідей світобачення митця – пошуки щастя через повернення в дитинство.

В інших випадках робиться акцент на авторське самопізнання та психологізм оповіді, аж до її інтелектуальної значимості (мініатюри Борхеса). В борхесівських мініатюрах нерідко ховаючи своє обличчя за маскою, автор майже завжди розказує про себе. На підтвердження цієї думки наведемо цитату Х. Л. Борхеса: «Фантастика є вид сповідальної прози. Все, що я пишу, є інтимним, але це настільки глибока інтимність, що іншим і не варт знати чи здогадуватись, наскільки це все інтимне» [9, с. 270]. Тут авторське самопізнання та художня творчість є складними взаємопроникаючими та взаємодоповнюючими процесами.

Латиський митець І. Зіедонис у своїх прагненнях до відкриття-пізнання істини застосовує джойсівську теорію епіфанії, яка базується на поетапному розумінні цілісності та гармонійності світу. У його мініатюрах-прозоріннях потік свідомості поєднується із асоціативною роботою думки, тобто відбувається злиття інтуїтивно-підсвідомого із раціональним. У таких філософських пошуках змістова напруга слова та думки доводиться до найвищого звучання [4, с. 140].

Таким чином, сьогодні поетика жанру прозової мініатюри, як такого, що «передбачає значну концентрацію думки і почуття» [1, с. 120] і є максимально адаптованим до вираження авторського світовідчуття, у різних національних літературах засвідчує якісно-інший ступінь художності, збагачується новими філософськими категоріями та новими способами змалювання внутрішнього життя особистості.

Список використаної літератури

1. Гінда, О.М. "Прозова мініатюра в контексті східнослов'янської літературознавчої жанрології (60-80-ті роки ХХ ст.)." *Проблеми слов'янознавства* 50 (1999): 111-7.
2. Делерм, Ф. "Первый глоток пива и прочие радости жизни: пер. с франц. и вступление Н. Мавлевич." *Иностранная литература* 7 (2002): 175-85.
3. Денисюк, І. О. *Розвиток української малої прози ХІХ – поч. ХХ ст.* Львів: Науково-видавниче товариство «Академічний Експрес», 1999.
4. Зіедонис, І. *Епіфанії*. Пер. з лат. В. Силави. Рига: Латвійська академічна бібліотека, 2005.
5. Кузнецов, Ю.Б. *Імпресіонізм в українській прозі кінця ХІХ початку ХХ ст.: Проблеми естетики і поетики*. Київ: Зодіак-ЕКО, 1995.
6. *Літературознавчий словник-довідник*. Р.Т. Гром'як, Ю.І. Ковалів та ін. Київ: ВЦ «Академія», 1997.

7. Магіяш, Б. "Сюжет для Свідзінського." *Критика* 5 (2007): 26-7.
8. Мориак, К. *Пруст*. Вступительная статья А.Д. Михайлова. Пер. с фр. Н. Бунтман, А. Райской. Москва: Независимая Газета, 1999.
9. Тейтельбойм, В. *Два Борхеса: Жизнь, свидения, загадки*. Пер. с исп. Ю. Ванникова. Санкт-Петербург: Азбука, 2003.
10. Bertrand, R. *Philippe Delerm et le minimalisme positif*. Monaco: Le Rocher, 2005.
11. Cavallero, C. "Les florilèges du quotidien." *Études littéraires* 37.1 (2005): 145-56.
12. Delerm, P. *La première gorgée de bière et autres plaisirs minuscules*. Paris: Coll. L'arpenteur, Gallimard, 1997.

Дзись Т.В., Дзись Г.С., Дзись Н.Т., Катериняк А.П. Жанрові особливості прозової мініатюри.

Стаття присвячена вивченню філософсько-естетичних та психологічних аспектів поетики жанру прозової мініатюри у різних національних літературах (французькій, латиській, американській та ін.), а також аналізу художніх особливостей відтворення світочуття і способів авторського самовираження на прикладі творів Ф. Делерма, І. Зіедониса, Х. Л. Борхеса. Досліджується специфіка авторського самопізнання в сучасній прозовій мініатюрі. На основі праць українських і зарубіжних літературознавців (І. Денисюка, О. Гінди, Ю. Кузнецова, К. Каваллеро, В. Тейтельбойма та ін.) визначаються основні тенденції в розвитку жанру прозової мініатюри у світовій літературі.

Ключові слова: філософічність, психологізм, світочуття, авторське самопізнання поетика, прозова мініатюра.

Dzys T., Dzys H., Dzys N., Kateryniak A. Genre features of the prosaic miniature.

The article deals with the problems of investigation of philosophic and psychological aspects of the genre of prosaic miniature in different national literatures (French, Latvian, American and others) and analysis of the artistic features of the representation of the author's world-view and of ways of the author's self-expression (the prosaic miniatures of P. Delerm, I. Ziedonis, J.L. Borges and others). The main attention is paid to the specificity of the author's self-consciousness in the modern prosaic miniature. On the basis of theoretical works of contemporary Ukrainian and foreign scholars (I. Denysiuk, O. Hinda, Yu. Kuznetsov, C. Cavallero, V. Teyteylboym and others) the author investigates the main tendencies in the evolution of the genre of prosaic miniature in the world literature.

Keywords: philosophic and psychological aspects, world-view, author's self-consciousness, poetics, prosaic miniature.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

1. **Агабабасва Сабіна Ельхан** – викладач, аспірант (Бакинський слов'янський університет, м. Баку, Азербайджанська Республіка)
2. **Василишин Олег Васильович** – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови і літератури та методики їх навчання (Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка, Україна)
3. **Винник Ольга Юрївна** – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов для природничих факультетів (Львівський національний університет імені Івана Франка, Україна)
4. **Гусейнова Айгун** – аспірант (Університет «Хазар», м. Баку, Азербайджанська Республіка)
5. **Дзись Галина Степанівна** – фрілансер (м. Тернопіль, Україна)
6. **Дзись Назар Тарасович** – аспірант кафедри німецької філології та методики навчання німецької мови (Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, Україна)
7. **Дзись Тарас Васильович** – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри німецької філології та методики навчання німецької мови (Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, Україна)
8. **Дубровський Роман Олександрович** – в.о. директора Фахового коледжу, кандидат філологічних наук, доцент, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист (Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка, Україна)
9. **Катериняк Анатолій Петрович** – асистент кафедри німецької філології та методики навчання німецької мови (Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, Україна)
10. **Климова Катерина Яківна** – доктор педагогічних наук, професор, в.о. завідувача кафедри іноземних мов (Поліський національний університет, м. Житомир, Україна)
11. **Козороз Наталія Іванівна** – вчитель української мови та літератури, вчитель-методист вищої категорії, заступник директора з навчально-виховної роботи (Великобудищанський спеціалізований заклад освіти I–III ступенів Великобудищанської сільської ради Полтавської області, Україна)
12. **Колошук Надія Георгіївна** – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри теорії літератури та зарубіжної літератури (Волинський національний університет імені Лесі Українки, Україна)
13. **Коротка Кароліна Андріївна** – магістрант кафедри української мови та прикладної лінгвістики (Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Навчально-науковий інститут філології, Україна)

14. **Крижанівська Галина Тадеївна** – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов для природничих факультетів (Львівський національний університет імені Івана Франка, Україна)
15. **Ліхтей Тетяна Василівна** – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри словацької філології (Ужгородський національний університет, Україна)
16. **Лобач Валерія Андріївна** – магістрант (Харківський національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», Україна)
17. **Мелешко Віра Анатоліївна** – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української літератури (Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка, Україна)
18. **Павленко Юлія Юхимівна** – доктор філологічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та історії світової літератури (Київський національний лінгвістичний університет, Україна)
19. **Пасічник Олена Василівна** – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови і літератури та методики їх навчання (Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка, Україна)
20. **Суховій Оксана Олександрівна** – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови та прикладної лінгвістики (Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Навчально-науковий інститут філології, Україна)
21. **Тшешневська-Новак Агнешка** – доктор гуманітарних наук, викладач польської мови Центру польської мови та культури (Університет Марії Кюрі-Склодовської, м. Люблін, Республіка Польща)
22. **Царьова Світлана Олексіївна** – доцент кафедри ділової іноземної мови та перекладу (Харківський національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», Україна)
23. **Чик Денис Чабович** – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри іноземних мов і методик їх навчання (Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка, Україна)

КРЕМЕНЕЦЬКІ КОМПАРАТИВНІ СТУДІЇ

Науковий часопис

Випуск XII

Науковий редактор Денис Чик
Відповідальний редактор Олена Пасічник
Технічний редактор Ольга Собчук
Комп'ютерна верстка Денис Чик, Сергій Киричок
Художнє оформлення обкладинки Сергій Киричок
Комп'ютерна графіка Тетяна Ропот

Статті проходять процедуру рецензування. За достовірність і автентичність наведених фактичних даних, цитат, власних імен, географічних назв та інших відомостей відповідають автори. Опубліковані статті не завжди збігаються з думкою Редакційної колегії та Редакційної ради.

Побажання, пропозиції та відгуки Ви можете надсилати на електронну адресу редакції: **comparative_studies@ukr.net**

Сайт часопису

www.kremenets-comparative-studies.webnode.com.ua

Підписано до друку 03.04.2023 р.
Формат 60x 84/16. Ум. друк. арк. 10.0.
Папір офсетний. Друк RISO. Гарнітура Times.
Тираж – 100 примірників.

Видано та виготовлено

Видавець ПП Цюпак А.А.
Україна, м. Хмельницький, вул. Ломоносова, 17
e-mail: tzupaka@gmail.com, тел. 0673932668

Свідоцтво про держреєстрацію видавців, виготівників
та розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ХІЦ №019 від 25.02.2002 р.